

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvtatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum auaritia sit vitium speciale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](#)

QVAEST. XIII. DE AVARITIA, ART. I.

QVAESTIO XIII.

De avaritia.

In quatuor articulos diuisa.

¶ Primo enim quæritur, Vtrum avaritia sit vitium speciale.

¶ Secundo, Vtrum avaritia sit peccatum mortale.

¶ Tertio, Vtrum sit vitium capitale.

¶ Quarto, Vtrum mutuare ad vñsuram sit peccatum mortale.

Vtrum avaritia sit vitium capitale.

ARTICULUS PRIMUS.

QVAESTIO est de avaritia. Et primo quæritur, vtrum sit vitium speciale. & videtur qnō. Omne enim vitium speciale habet materiam specialem, quia semper in mo-

Lis. 3. c. 17.
circa mediū
tom. 1.

ralibus sp̄s determinantur fm obiecta: sed avaritia nō hēt materiam specialem, sed generalē. Dicit. n. Aug. 3. de lib. arb. avaritia, quæ Græce philargyria dicitur, non in solo argēto vel nummis, sed in omnibus rebus quæ inordinata cupiuntur, intelligenda est, vbiunque omnino plus vult quiscum quām satis est. ergo avaritia non est speciale peccatum.

¶ 2 Præt. Id quod cōtinet sub se diuersa genera peccatorum, nō est speciale peccatum: sed avaritia cōtinet sub se diuersa genera peccatorum. Nam etiam sub avaritia continetur superbia, quæ est appetitus inordinatus excellentia. Dicit enim Gregor. in homil. super. Duœtus est Iesuſ &c. Avaritia non solum pecunias est, sed etiam altitudinis, cum supra modum sublimitas ambitur. ergo avaritia non est speciale peccatum.

¶ 3 Præt. Tullius dicit, quod avaritia est immoderatus amor habendi: sed omnia quæ ad nos pertinent, habere dicimus, & partes nostra substantia, & qualitates, & quantitates, & exteriora accidentia. ut dicit Philo. in prædicamentis. ergo avaritia non est speciale peccatum.

¶ 4 Præt. Omne peccatum speciale hēt aliud p̄m̄ fibi oppositum, vt df in 2. Ethic. Sed avaritia nō hēt aliquid peccatorum fibi oppositum, vt patet p. Philo. in 5. Ethic. ergo avaritia non est speciale peccatum.

¶ 5 Præt. Illud quod se habet ad omnia genera peccatorum, non videtur esse speciale peccatum: sed avaritia se habet ad omnia genera peccatorum. Dicit enim 1. ad Timot. vlt. Radix omnium malorum est cupiditas: per quam avaritia intelligitur, vt August. dicit 1. super Gene. ad literam, ergo avaritia non est speciale peccatum.

¶ 6 Præt. Si avaritia sit speciale peccatum, hoc maxime erit in quantum avaritia est inordinatus appetitus pecuniarum: sed hoc ēt modo avaritia est peccatum generale, qn̄ oē peccatum est p. cōuerſione ad commutabile bonum, vt Aug. dicit. Bona autem temporalia sere omnia per pecuniam possunt acquiri, fm illud Eccl. 10. Pecuniae obediunt omnia, ergo avaritia nullo modo est speciale peccatum.

¶ 7 Præt. Nullum speciale peccatum cōtrariatur diuersis virtutibus, eo qn̄ vni vnum est contrarium, vt df in 10. Meta. sed avaritia cōtrariatur diuersis virtutibus: cōtrariatur enim charitati, vt Aug. dicit sup Gene. ad literam: cōtrariatur etiam liberalitati, secundum quod communiter dicitur: cōtrariatur etiam iustitia secundum qn̄ est specialis virtus, vt dicit Chryfo. exponēs illud Mat. 5. Beati qui eliriunt & sitiunt iustitiam. Iustitia enim dicit vel iauersale

F virtutem, uel particularem avaritiae contraria-
go avaritiae non est speciale peccatum.
¶ 8 Præt. Avaritie proprium est, ut retineat non in-
tendat, sed spiritualia sunt specialiter non reti-
da, quia commuicata nō minuantur, sed credi-
ergo avaritia est circa spiritualia bona. Manifest-
autem quid est circa bona corporalia, ergo
uersaliter circa omnia bona. Non ergo est utrum
speciale: sed generale.

SED CONTRA. Nullū generale diuiditur com-
specialia: sed avaritia diuidit cōtra specialia pec-
ta. Greg. enim 5. moral. distinguit avaritiae
alia uitia capitalia. Gene. etiā 3. in glo. dicit quod
diabolus tentauit primū hominē de gula, superba
& avaritia, & si avaritia contra alia peccata diui-
tur, ergo avaritia est speciale peccatum.

¶ 9 Præt. Speciali uitriū peccatum speciale cōtrai-
tur: sed avaritia cōtrariatur iustitia fm qn̄ est
tus specialis, ut patet per auctoritatem Chrysophy-
inductam. ergo avaritia est peccatum speciale.

¶ 10 Præt. Radix habet rōnēm principiū sed princi-
pī distinguitur ab his, quorum est principiū quod
est principiū uel causa sui ipsius. Cū ergo avaritia
sit radix omnium malorum, ut Apost. dicit, vñbus
qn̄ avaritia sit peccatum diuīndum ab aliis pec-
catis. & ita non est generale peccatum: sed speci-

RESPON. Dicendū, qn̄ avaritia fm qn̄ est ergo
sui nominis imp̄ositione, significat inordinatū
dilectiū pecuniarum. Df enim avaritiae qualia au-
aris, ut Iliodrus dicit in li. Etymo. & huic confor-
mū in græco avaritia philargyria nominatur, qn̄
amor argenti, unde cum pecunia sit quedam ma-
teria specialis, avaritia vñ fm primam nominis in-
stitutionem speciale quoddam virtutem efficit de-
dum quandā similitudinem ampliatur et hoc
men ad significandum inordinatum cupiditatem
quorumlibet bonorum, & secundum hoc nom-
est generale peccatum, quia in omni peccato di-
uerterio per appetitum inordinatum ad aliquā
mutable bonā, & idem Aug. 11. super Genesi
dicit, qn̄ est avaritia generalis, qua quisque
aliquid plusqā oportet, & est avaritia faci-
litas appellatur amor pecunia. Et hunc de-
ctionis rō est: quia cuī avaritia sit inordinata
habendi, sicut hēc potest uno modo sumi
& alto modo specialiter, proit dicimus hēc po-
sitionem de qua possumus quod volumus faci-
enam avaritiae sumitūr generaliter pro inordi-
nate amore habendi, quamcumque rem, & spe-
ciali p̄ amore habendi, possessiones, quoēs, in
pecunia intelliguntur, quia corū premissa
mensurā p̄cipit, ut Philo. dicit in 4. Eth. fe-
catus virtuti opponitur, oportet confiden-
cirea possessiones uel pecunias confitit & in-
& liberalitas, alter tñ, & alter. Ad iustitiam
tinet medium & qualitatē constituit in aperte
possessis, ut. vñquisque habeat quod fisi de
liberalitas uero constituit medium in ipso affi-
nibus animarū: ut. s. vñquisque non sit nimia-
tor uel cupidus pecunia, & p̄fitemissimū eam
cū delegatione vñ sine tristitia, qn̄ oportet, de-
oportet. Quidam ergo loquuntur de avaritiae
de opposito liberalitatis, & secundum hoc in-
imp̄ortat quedam defectū circa emissione pecu-
niarum, & quandam superfluitatem circa acci-
tionem & retentōē carum in superfluo ambi-
cione. Philo. vero in 5. Ethic. loquitur de avaritiae

¶ 11. c. 11.
tom. 3.

¶ 12. c. 19.
tom. 1.

¶ 13. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 2.

¶ 14. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 15. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 16. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 17. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 18. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 19. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 20. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 21. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 22. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 23. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 24. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 25. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 26. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 27. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 28. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 29. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 30. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 31. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 32. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 33. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 34. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 35. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 36. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 37. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 38. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 39. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 40. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 41. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 42. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 43. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 44. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 45. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 46. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 47. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 48. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 49. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 50. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 51. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 52. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 53. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 54. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 55. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 56. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 57. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 58. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 59. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 60. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 61. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 62. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 63. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 64. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 65. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 66. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 67. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 68. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 69. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 70. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 71. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 72. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 73. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 74. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 75. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 76. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 77. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 78. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 79. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 80. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 81. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 82. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 83. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 84. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 85. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 86. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 87. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 88. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 89. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 90. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 91. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 92. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 93. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 94. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 95. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 96. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 97. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 98. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 99. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 100. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 101. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 102. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 103. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 104. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 105. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 106. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 107. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 108. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 109. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 110. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 111. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 112. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 113. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 114. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 115. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 116. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 117. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 118. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 119. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 120. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 121. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 122. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 123. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 124. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 125. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 126. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 127. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 128. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 129. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 130. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 131. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 132. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 133. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 134. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 135. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 136. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 137. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 138. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 139. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 140. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 141. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 142. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 143. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 144. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 145. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 146. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 147. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 148. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 149. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 150. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 151. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 152. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 153. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 154. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 155. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 156. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 157. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 158. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 159. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 160. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 161. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 162. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 163. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 164. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 165. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 166. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 167. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 168. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 169. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 170. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 171. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 172. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 173. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 174. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 175. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 176. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 177. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 178. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 179. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 180. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 181. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 182. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 183. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 184. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 185. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 186. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 187. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 188. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 189. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 190. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 191. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 192. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 193. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 194. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 195. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 196. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 197. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 198. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 199. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 200. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 201. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 202. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 203. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 204. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 205. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 206. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 207. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 208. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 209. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 210. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 211. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 212. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 213. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 214. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 215. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 216. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶ 217. c. 15.
March. inter
principiū &
mediū to. 1.

¶

Sicut de oppo^sito iustitia, & fm hoc avarus d^f qui recipi vel retinet aliena contra debitum iustitia, liberalitas enim opponit non avaritiam, sed liberalitatem, ut patet in 4. Ethico. & huic etiam consonat auctoritas Chrysostomi inducta, & cuam id, quod dicitur Ezech. 22. Principes eius in medio eius quas si lupi rapientes prædam, ad effundendum sanguinem, & auare lucra seftanda.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod August. ibi loquitur de avaritia communiter dicta, & similiter dicendum ad secundum.

AD TERTIVM dicendum, q^{uod} habere specialiter dicimus possessiones, quarum omnino Domini sumus, unde cum Tullius dicit, quid avaritia est inordinatus amor habendi, proprie intelligendum est secundum quod dicimus habere possessiones.

AD QUARTVM dicendum, q^{uod} obiecit illa proposit de avaritia secundum q^{uod} opponitur iustitia. Iustitia enim medium inter superfluum & minimum: sed non est medium inter duas malitias, sicut alia virtutes, vt dicitur in 5. Ethico. Sed quod aliquid superabundet in accipiendo vel retinendo ultra debet in iustitia, malitia quædam est, & ad avaritiam pertinet. Quod autem alius minus habeat quam sibi debeatur, hoc non est iniustum facere: sed iniustum pati, quod magis est pœna, quam culpa, & secundum hoc avaritia opponitur alii peccato.

AD QUINTVM dicendum, quod avaritia pertinet ad omnia peccata non sicut genus, sed sicut radix, & principium: & ideo ex hoc non potest concludi, quod avaritia sit generale peccatum: sed quod sit generalis quædam causa peccatorum.

AD SEXTVM dicendum, q^{uod} quædam acquiruntur pecunia, qua sunt fæm cædēm appetibilita, sicut & pecunia, inquantu. s. sunt utalia ad necessitatē viri: ut etiā omnia illa, qua possessiones dicuntur, sub pecunia nomine includantur, & sunt materia avaritia specialiter dicta. Quæda uero sunt, q^{uod} possunt acquiri per pecuniā, & tñ habent aliam rōne appetibilitatis, & ista pertinent ad alia uita specia- li, sicut sublimitas honorum qua pertinet ad ambitionem, & prauitas laudis qua pertinet ad inanem gloriam, & delectatio ciborum qua pertinet ad gula, & ueneriorum, qua pertinet ad luxuriam.

AD SEPTIMVM dicendum, q^{uod} avaritia opponit iustitia & liberalitatem, & fm diuerter acceptioe: charitati vero opponit sicut & quodlibet peccatum mortale, inquantum constituit finē in bono creato.

AD OCTAVVM dicendum, q^{uod} spiritualia bona non sunt retinenda: sed communicanda. Non est idem modus habendi aut communicandi ea, sicut habetur uel communicantur possessiones, unde non pertinent ad avaritiam proprie dictam.

ARTICVLVS II.

Vtrum avaritia sit peccatum mortale.

SECUNDUO queritur, vtrum avaritia sit peccatum mortale, & uidetur q^{uod} sic. Nihil enim excludit a regno Dei, nisi peccatum mortale: sed avaritia excludit a regno Dei, d^f enim Eph. 7. Omnis fornicator, aut immundus aut avarus (quod est idolorum servitus) non habet hereditatem in regno Christi, & Dei. ergo avaritia est peccatum mortale.

¶ 1 Præt. O^re peccatum q^{uod} contrariatur charitati, est mortale: quia per charitatem est uita animæ fm illud 1. Ioan. 3. Si quis diligit seculum, nō est perfecta charitas patris in illo: sed avaritia contrariatur charitati. Dicit n. Aug. in lib. 8. 3. Quæstionum, quod vene-

A num charitatis est cupiditas, ergo avaritia qua est idem cupiditas, est peccatum mortale.

¶ 3 Præt. 1. Ioan. 2. d^f. Si quis diligit mundum, non est charitas patris in eo: sed avaritia ex inordinato amore mundi p^{ro}cedit. ergo avaritia excludit ab homine charitatem Dei, & ita est peccatum mortale.

¶ 4 Præt. Illud quod contrariatur iustitia, videtur esse peccatum mortale, eo q^{uod} iustitia habet rationem debiti quod cadit sub præcepto: sed avaritia contrariatur iustitia, reseruat enim aliqua qua possunt cedere in utilitatem proximorum. Dicit enim Basilius, Est panis famelici quem tu tenes, nudi tunica quam conservas, indigentis argenteum quod possides. Quocirca toti in iuris, quo exhibere valeres, ergo avaritia est peccatum mortale.

¶ 5 Præt. Donum Dei est aliq^d p^{re}ceclius virtute: sed avaritia opponitur cuiqd^d dono Dei. s. pietati, vt in glo. Luca 2. Ergo avaritia est peccatum mortale.

¶ 6 Præt. Peccatum mortale est auersio a bono incommutabilis, & conuersio ad commutabile bonum: sed hoc maxime est in avaritia, qua est inordinatus appetitus commutabilis boni. ergo avaritia est peccatum mortale.

¶ 7 Præt. Illud quod deprimit mentem ad terrena, vt ad superiora nō possit cōsurgere, v^r esse peccatum mortale: sed avaritia est huiusmodi. Dicit enī Greg. 13. Moralium, q^{uod} avaritia mentem quam inficerit, ita grauem reddit, vt ad appetenda iubilimia attollit non possit. ergo avaritia est peccatum mortale.

¶ 8 Præt. Infanabilitas est conditio grauissimi peccati: Nam peccatum in spiritum sanctum, quod est grauissimum, irremissibile dicitur: sed avaritia est infanabilis vt Philos. dicit in 4. Ethico. ergo avaritia est peccatum mortale, & grauissimum.

SED CONTRA est, quod d^f 1. ad Cor. 3. super illud, Si quis ædificauerit super hoc fundamentum &c. dicit glossa q^{uod} lignum, fenum, & stipula sunt superædificat, qui cogitat quæ mundi sunt: quomodo mundo placeat, quod ad peccatum avaritiae pertinet: sed per hoc nō significatur peccatum mortale, sed veniale: subditur enim quod saluus erit, sic quasi per ignem. ergo avaritia nō est peccatum mortale.

¶ 2 Præt. Avaritia pdigilitati opponitur: sed pdigilitas ex genere suo nō est peccatum mortale. ergo neque avaritia, cum contraria sunt in eodem genere.

¶ 3 Præt. Ad avaritiam proprie pertinet superflue temporalia congregare: hoc autem nō semper est peccatum mortale, cum non contrarietur aliqui præcepto. ergo avaritia nō est peccatum mortale.

¶ 4 Præt. Non accipere aliena v^r esse laudabile: sed quandoque avari nolunt accipere aliena, vt Philos. dicit in 4. Ethico. ergo avaritia quandoque non est malum, & per conlequens nec peccatum mortale.

RESPON. Dicendum, q^{uod} sicut dictum est, avaritia d^f dupliciter. Quandoque enim sumitur secundum q^{uod} est opposita iustitia, & tunc semper est peccatum mortale: nisi forte propri imperfectiōnem actus, vt supra de alijs virtutis dictum est. Sic, n. ad avaritiam p^{ro}tinet accipere, vel retinere aliena iniuste, & hoc semper est peccatum mortale: primi tamē motus in hoc genere nō sunt peccata mortalia. Aliquando vero sumitur avaritia secundum q^{uod} opponitur liberalitati, quan Philos. in 4. Ethico liberalitatem nominat, & tunc ad avaritiam pertinet excedere in amore & desiderio pecuniarū, & oīum qua per pecunias acquiri possunt. & sic cum cōmpter lognur de desiderio & amore, non semper est avaritia peccatum mortale.

Basil. i. ferm. ad diuitias ar- uariorū sup il- lud Luc. 12. destru^r hor- rea mea. idē Ambros. in ferm. 8. de- clinando ad finem.

Eti his que ē illo ca. sparsa finem ordin. id. collegiis.

L. 4. c. 1. no- minalia p^{ro}cul a fi. tom. 5.

Est Aug. i. li-

de fide & or-

peri. 15. a

te med. 4.

L. 4. c. 1. non remote a fi- ne, tom. 5.

2. 2. q. 11. 2.

art. 4. art. 5.

ced. q. ficed.

ar. 1. & locis

ibi citatis.